

Klimat- och näringslivsdepartementet
Energienheten

Dnr: KN2023/04578

Remissyttrande om promemoria Förslag om nya energipolitiska mål

Installatörsföretagen välkomnar förslaget om nya energipolitiska mål. Sverige behöver ta sikte på en omfattande omställning till hållbar energi – en förutsättning för att nå våra klimatmål. Energieffektivisering och flexibilitetsmarknader är alltså en förutsättning för att ro elektrifieringen i hamn. Vi har följande synpunkter på de föreslagna målen:

- Planeringsmålet bör omfatta hela energisystemet och vi förutsätter att Energimyndighetens samordningsansvar liksom den utvecklade regionala energiplaneringen bidrar till att optimera systemnyttan.
- Leveranssäkerhetsmålet är beroende av en välfungerande flexibilitetsmarknad för både el och värme. Energimarknadsinspektionen och Svenska kraftnät bör därför fortsätta implementeringen av Ren energipaketet för att möjliggöra samordning av lagring, användning och produktion av energi.
- Principen energieffektivisering först ska vara utgångspunkt vid fastställande av ett nytt energieffektiviseringsmål. Ett ambitiöst energieffektiviseringsmål bidrar till ett bättre nyttjande av befintligt energisystem och underlättar elektrifieringen. Ett energieffektiviseringsbeting måste komplettera målet.

Ställningstaganden

Planeringsmålet bör omfatta hela energisystemet

Installatörsföretagen anser att planeringsmålet bör omfatta hela energisystemet. Industri- och transportsektorernas elektrifiering kommer att påverka nyttjandet av befintligt energisystem. Det är därför en förutsättning att Energimyndighetens samordningsansvar liksom den utvecklade regionala energiplaneringen bidrar till

att optimera systemnyttan. Bland annat behöver man göra en bedömning av möjligheten att använda termiska förluster som en resurs. Det är positivt att det sker kontinuerlig avstämning av utbyggnadsbehovet för att undvika ett system med outnyttjad överkapacitet. Installatörsföretagen saknar en djupare analys av de samhällsekonomiska effekterna av utbyggnaden. Planeringsmålet utgår från Energimyndighetens scenario med högst potentiell elanvändning. Det hade varit önskvärt med en känslighetsanalys med en samhällsekonomisk utvärdering av samtliga tänkbara scenarier.

Leveranssäkerhetsmål är beroende av fungerande flexibilitetsmarknader

Installatörsföretagen anser att en välfungerande flexibilitetsmarknad för både el och värme är en av förutsättningarna för att nå leveranssäkerhetsmålet. Energimarknadsinspektionen och Svenska kraftnät bör därför fortsätta implementeringen av Ren energipaketet. En utvecklad struktur och reglering för välfungerande flexibilitetsmarknader möjliggör samordning av lagring, användning och produktion av energi. Det kan innebära att upprätta en nationell handlingsplan för energidigitalisering som stöder integrering av decentraliserad och fossilfri energi i energisystemet.

Uppdraget bör ta fram ett förslag på hur reglering och kontroll av en smart, säker och energieffektiv sektorsintegrering i energisystemet ska se ut och införa kvarstående delar i Ren Energipaketet. Flertalet myndigheter behöver samverka, där utformning av batterianläggning som är säkra utifrån brand- och elsäkerhetssynpunkt är ett exempel. Samverkan mellan myndigheter behöver även ske för att se till att det inte finns några hinder för att maximera systemnyttan med anläggningen.

En grundläggande förutsättning är att man ser till att åstadkomma en smart sektorsintegrering som möjliggör flexibilitet och dynamiska energiflöden. Det sker genom att koppla samman marknadsaktörer som byggnader, transporter och industri med energibärare som elektricitet, värme, kyla, gas, fasta och flytande bränslen med varandra. En utbyggd laddinfrastruktur bidrar exempelvis med lastbalansering och flexibilitetstjänster vilket minskar belastningen på elnätet och hanterar effektoppar.

Det är nödvändigt att även se över vem som äger energidata för att tillgodose nödvändig data för att matcha utbud och efterfrågan av energi i realtid. Det i sin tur

innebär ett krav på att byggnader och anläggningar ska ha internetuppkoppling och standardiserad kommunikationsinfrastruktur i fastigheten. För ökad leveranssäkerhet behöver alla dessa förutsättningar komma till stånd.

Energieffektivisering först ska styra det nya målet

Installatörsföretagen anser att principen energieffektivisering först ska vara utgångspunkt vid fastställande av ett nytt energieffektiviseringsmål. Ett ambitiöst energieffektiviseringsmål bidrar till ett bättre nyttjande av befintligt energisystem och underlättar elektrifieringen. Vi håller med om att nuvarande mål för energieffektivisering inte är anpassat för industrins gröna omställningen. En förutsättning för att klara elektrifiering av industri och transporter är att Sverige behöver höja ambitionerna avseende energieffektivisering. Vi behöver flera mål och indikatorer för att mäta och följa upp energieffektivitet, både för tillförsel och användning.

Energimyndighetens rapport ER 2024:03 "Effektiv användning av energi, effekt och resurser" visar att man, med hänsyn tagen till de samhällsekonomiska effekterna, kan minska elanvändningen genom att energieffektivisera 20–25 TWh el. Det motsvarar upp mot 20 procent av Sveriges nuvarande användning av el. Den tredje nationella strategin för energieffektiviserande renovering visar att Sverige behöver energirenovera runt 60 procent av byggnadsbeståndet för att möta EU:s krav och tillgodose ett ökat fastighetsvärde. Flertalet energieffektiviseringsåtgärder bidrar även till att minska behovet av effekt och ökar utrymmet för flexibilitet.

Energieffektivisering är alltid det första alternativet och bidrar till att minska behovet av utbyggnad av ny energiproduktion. Investeringar i energieffektivisering bidrar även till andra samhällsekonomiska fördelar. Dessa nyttor gynnar såväl privata aktörer som fastighetsägare och boende som industrier och samhället i stort. Energieffektiviserande åtgärder minskar bland annat kostnader för el eller värme och utsläpp av koldioxid genom att göra fossilfri energi tillgänglig för fler. Energieffektivisering för dessutom med sig bättre inomhusklimat och hälsovinster. Minskade kostnader bidrar till ett hållbart samhälle och ökad konkurrenskraft.

Det är inte självklart med investeringar i energieffektivisering, även om det är lönsamt och rationellt. Installatörsföretagen anser därför att regeringen behöver införa ett tydligt energieffektiviseringsbeting och sjsätta ekonomiska styrmedel för att öka takten. Sverige behöver redan nu påbörja arbetet med artikel 15 i EPBD som pekar ut att varje medlemsland ska undanröja hinder och införa incitament för energieffektivisering.

Energimyndigheten har i den nämnda rapporten identifierat en stor potential för införande av energieffektiviseringsbetinget. Betinget kan med fördel kombineras

med Fossilfritt Sveriges och Installatörsföretagens förslag om ett marknadsbaserat auktionssystem för minskad användning av energi och effekt. Ett auktionssystem premierar de billigaste åtgärderna som ger mest nytta och blir på så sätt kostnadseffektivt. Energimyndighetens bedömer att betinget har goda förutsättningar att hantera hinder som beteendemisslyckanden och höga transaktionskostnader i såväl industrisektorn som bostads- och servicesektorn och kompletterar befintliga incitament.

Ett auktionssystem för energieffektivisering är en marknadsplats där olika aktörer tävlar om finansiering för att genomföra energieffektiviseringsprojekt genom att lämna bud. Finansiering kan ske med både offentliga och privata medel. Auktioner främjar konkurrens, sänker kostnader och optimerar resurser för projekt inom energieffektivisering. Eftersom fokus ligger på att minska energibehovet skapar auktioner incitament för innovation av nya lösningar, driver forskning och sprider bästa praxis liksom accelererar framsteg inom energieffektivitet. Auktioner ökar även transparens, underlättar jämförelse av lösningar och minskar byråkratiskt hinder för snabbare genomförande av projekt.

Om Installatörsföretagen

Installatörsföretagen är en bransch- och arbetsgivarorganisation inom Svenskt Näringsliv med 4 000 medlemmar. 60 000 medarbetare installerar, optimerar och kontrollerar värme, ventilation, vatten, el- och teleteknik. Tillsammans med medlemmarna skapar Installatörsföretagen förutsättningar för Sveriges energi- och klimatomställning.

Undertecknande

Med vänliga hälsningar

Helen Magnusson
Energiexpert

Ola Månsson
VD

[08-762 75 26](tel:08-7627526)
helen.magnusson@in.se